

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут педагогічний

Кафедра фахових методик і технологій початкової освіти

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Початкова освіта»

перший (бакалаврський) рівень

за спеціальністю 013 Початкова освіта

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Кваліфікація: Учитель початкової школи

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № від “ ” жовтня 2020 р.

м. Івано-Франківськ - 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методика трудового навчання
Викладач (-і)	Доц. Бабельська Людмила Василівна
Контактний телефон викладача	0959061974
Е-mail викладача	stepanova@gmail.com
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота
Обсяг дисципліни	120 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?
Консультації	Один раз на тиждень (середа) з 14 до 15 год.
2. Анотація до курсу	
<p>Методика трудового навчання – складова блоку фахових дисциплін професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи. Її вивчення передбачає ґрунтовну технологічну та методичну підготовку студентів за спеціальністю “Початкове навчання” до проведення уроків та здійснення позакласної роботи з трудового навчання в I-IV класах загальноосвітньої школи. Вона включає оволодіння теоретико-методичними основами викладання предмету з опорою на засвоєння відомостей про найбільш розповсюджені матеріали, їх властивості, технологію виробництва та обробки, формування у студентів практичних умінь застосовувати найпростіші інструменти і пристосування для обробки різних матеріалів, ознайомлення зі способами та прийомами втілення творчого задуму в готовий виріб, опанування основами культури праці.</p> <p>У першому (теоретичному) модулі розкриваються загальні наукові основи методики трудового навчання, найбільш педагогічно ефективні форми й методи організації освітнього процесу на уроках праці та в позакласній роботі.</p> <p>Зміст другого (практичного) модуля курсу має на меті формування у студентів техніко-технологічних і організаційно-економічних знань, удосконалення практичних умінь з технологічної обробки різних матеріалів, збагачення досвіду творчої трудової діяльності та опанування методикою викладання відповідного матеріалу у шкільній практиці. Особливістю змісту практикуму є орієнтація на технології, притаманні українському народному декоративно-ужитковому мистецтву та ремеслам. Значна увага приділяється якості відпрацювання практичних робіт, організації самостійної роботи та індивідуальної творчої діяльності студентів у поза навчальний час.</p> <p>У третьому (методичному) модулі теоретичний та практичний матеріал попередніх доповнюється комплексом занять, які покликані дати студентам можливість засвоїти зміст технологічної освітньої галузі Державного стандарту початкової освіти та програм трудового навчання в початкових класах шляхом аналізу їх тексту, ознайомитися з організацією та методикою проведення уроків праці різних типів, навчитися складати конспекти занять з трудового навчання для учнів I-IV класів, моделювати їх у пробному варіанті та втілювати у педагогічній практиці.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>формування методичної компетентості майбутніх учителів початкових класів для реалізації технологічної освітньої галузі Державного стандарту початкової загальної освіти;</p> <p>ознайомлення студентів з науково-методичними основами викладання трудового навчання в сучасній початковій школі; формування ґрунтовної технологічної та методичної компетентності майбутніх вчителів початкових класів щодо проведення уроків праці та позакласних заходів з трудового виховання з учнями 1–4 класів; сприяння творчій ініціативі майбутніх учителів, їх умінню інтегрувати в навчально-виховний процес з трудового навчання молодших школярів психолого-педагогічні знання та знання з основ сучасного виробництва; готовність до реалізації здобутих знань та вмінь під час реальних уроків трудового навчання за сучасними навчально-методичними комплектами.</p>	
4. Компетентності	
<p><i>Загальнонавчальна</i> – здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема,</p>	

інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; чинним нормативним забезпеченням початкової освіти;

Інформаційно-аналітична – здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків;

Предметна технологічна компетентність. Здатність до застосування професійно профільованих проектно-технологічних знань, умінь і навичок, які є теоретичною основою побудови змісту технологічної освітньої галузі загалом та окремих її змістових ліній.

Складниками технологічної компетентності є: компетентності з технологій обробки матеріалів, технічної творчості, декоративно-ужиткового мистецтво та самообслуговування

Методична компетентність - здатність ефективно діяти, розв'язуючи типові та нестандартні методичні задачі під час навчання учнів технологічній освітній галузі та її змістовим лініям, визначеним Державним стандартом початкової освіти. Методична компетентність ґрунтується на теоретичній і практичній готовності до проведення уроків за різними навчальними комплектами, що виявляється у сформованості системи дидактико-методичних знань і вмінь із окремих розділів та тем курсу, окремих етапів навчання й досвіду їх застосування та наявності емоційно-ціннісного ставлення до діяльності щодо трудового навчання учнів.

5. Результати навчання

- Здатність визначати сутність методичних систем навчання учнів початкової школи технологічній освітній галузі та її змістовим лініям, визначеним Державним стандартом початкової освіти.

- Здатність до застосування нормативних документів, що регламентують початкову освіту: Державного стандарту початкової освіти, навчальних програм трудового навчання для початкової школи, критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи на уроках трудового навчання.

- Здатність застосовувати знання, уміння й навички, що становлять теоретичну основу технологічної освітньої галузі Державного стандарту початкової освіти, під час розв'язування навчально-пізнавальних і професійно-зорієнтованих задач.

- Уміння проектувати процес трудового навчання у вигляді календарно-тематичного планування для певного класу, теми.

- Здатність до моделювання процесу навчання учнів початкової школи з трудового навчання: розробляти проекти уроків та їхні фрагменти, методику роботи над окремими видами завдань, створювати методику підготовчої роботи, ознайомлення та формування уявлень і понять, вмінь та навичок з метою опанування учнями певних елементів змісту програми.

- Уміння проводити моніторинг якості навчальних досягнень учнів з певної теми.

Здійснювати контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів згідно з критеріями оцінювання та у відповідності до Державних вимог до рівня навчальних досягнень учнів, визначених у програмі трудового навчання.

- Здатність до проведення уроків в початковій школі, аналізу уроку щодо досягнення його мети й завдань, оцінювати ефективність застосованих форм, методів, засобів і технологій.

Здатність дотримуватися культури праці та побуту; здатність до розвитку особистісних якостей, потрібних людині як суб'єкту сучасного виробництва і культурного розвитку суспільства, виховання відповідальності за результати власної діяльності.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	14
семінарські заняття / практичні / лабораторні	32
самостійна робота	74

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ Вибірковий
четвертий	початкова освіта	другий	нормативний

п'ятий		третій			
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовий модуль I. Теоретико-методичні та організаційні засади методики трудового навчання в початкових класах Тема 1. Теоретико-методологічні засади методики трудового навчання і виховання молодших школярів.	Лекція-візуалізація, практичне	Державний стандарт початкової освіти. Прийняття від 21 лютого 2018 р. № 87. URL: https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti Закон України Про освіту. Прийняття від 05.09.2017 URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19 Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.	Опрацювання нормативних документів (2 години)	Максимальна оцінка - 5	два тижні
Тема 2.. Психолого-педагогічні основи трудового навчання молодших школярів	Лекція, практичне	Веремійчик І.М. Методика трудового навчання в початкових класах. / І.М. Веремійчик. – Тернопіль, 2007.	Опрацювання теоретичних питань, виконання завдань (2 години)	Максимальна оцінка - 5	два тижні
Тема 3. Зміст трудового навчання в початкових класах	2 практичні	Державний стандарт початкової освіти. Прийняття від 21 лютого 2018 р. № 87. URL: https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.	Опрацювання теоретичних питань, аналіз стандарту та програм (2 години)	Максимальна оцінка - 5	два тижні
Тема 4. Організаційно-методичні основи обладнання та проведення занять з праці в початкових класах.	Лекція-візуалізація, практичне	Веремійчик І.М. Методика трудового навчання в початкових класах. / І.М. Веремійчик. – Тернопіль, 2007. Степанова Л.В. Методика трудового навчання в початкових класах: навчально-методичні матеріали. - Ч.1./ Л.В. Степанова–	Опрацювання теоретичних питань, аналіз підручників, розробка наочних посібників (4 години)	Максимальна оцінка - 5	два тижні

		Івано-Франківськ, 2007. – 80 с.			
Тема 5. Методи навчально-виховної роботи з трудового навчання учнів початкових класів.	Лекція-візуалізація, 2 практичні	Степанова Л.В. Методика трудового навчання в початкових класах: навчально-методичні матеріали. - Ч.1./ Л.В. Степанова–Івано-Франківськ, 2007. – 80 с.	Опрацювання теоретичних питань, виконання завдань (2 години)	Максимальна оцінка - 5	два тижні
Тема 6. Планування навчально-виховної роботи та підготовка вчителя до уроків праці.	Лекція-візуалізація, практичне	Веремійчик І.М. Методика трудового навчання в початкових класах. / І.М. Веремійчик. – Тернопіль, 2007.	Опрацювання теоретичних питань, розробка календарних планів (4 години)	Максимальна оцінка - 5	два тижні
Тема 7. Теоретико-методичні основи проведення уроків праці в 1-4 класах	Лекція-візуалізація, 2 практичні	Степанова Л.В. Методика трудового навчання в початкових класах: навчально-методичні матеріали. - Ч.1./ Л.В. Степанова–Івано-Франківськ, 2007. – 80 с. Хімчук Л.І Дидактичні матеріали для занять з трудового навчання у початковій школі / Л.І.Хімчук – Івано-Франківськ. «Ярина»,2016.-136с.	Опрацювання теоретичних питань, розробка конспектів уроків (8 годин)	Максимальна оцінка - 5	два тижні
Тема 8. Позакласна та позашкільна робота з трудоого навчання.	Лекція, практичне	Веремійчик І.М. Методика трудового навчання в початкових класах. / І.М. Веремійчик. – Тернопіль, 2007.	Опрацювання теоретичних питань, розробка заходів (6 годин)	Максимальна оцінка - 5	два тижні
Змістовий модуль 2. Практичні роботи в навчальних майстернях з методикою трудового навчання Тема 1. Папір і його властивості. Розмічування, вимірювання та контроль у процесі обробки паперу і картону. Згинання та складання виробів з паперу і картону. Орігамі в конструюванні виробів з паперу.	практичне	Степанова Л.В. Методика трудового навчання в початкових класах: навчально-методичні матеріали. – Ч.2. / Л.В. Степанова – Івано-Франківськ, 2008 – 90 с. Хімчук Л.І Дидактичні матеріали для занять з трудового навчання у початковій школі / Л.І.Хімчук – Івано-Франківськ. «Ярина»,2016.-136с. Хорунжий В.І. Практикум в навчальних майстернях з методикою трудового навчання./ В.І. Хорунжий–Тернопіль. : Астон, 2012.	Опрацювання теоретичних питань, виготовлення виробів (8 годин)	Максимальна оцінка - 5	два тижні

<p>Тема 2 Різання паперу і картону. Витинанки. З'єднання деталей виробів з паперу і картону. Аплікація і художнє конструювання орнаментальних і сюжетних композицій.</p>	практичне	<p>Степанова Л.В. Методика трудового навчання в початкових класах: навчально-методичні матеріали. – Ч.2. / Л.В. Степанова – Івано-Франківськ, 2008 – 90 с. Хімчук Л.І Дидактичні матеріали для занять з трудового навчання у початковій школі / Л.І.Хімчук – Івано-Франківськ. «Ярина»,2016.-136с. Хорунжий В.І. Практикум в навчальних майстернях з методикою трудового навчання./ В.І. Хорунжий– Тернопіль. : Астон, 2012.</p>	Опрацювання теоретичних питань, виготовлення виробів (8 годин)	Максимальна оцінка - 5	два тижні
<p>Тема 3 Волокнисті матеріали, нитки і тканини. Конструювання і виготовлення виробів з ниток, шнура і сутажу. Художнє в'язання. Конструювання і виготовлення швейних виробів.</p>	практичне	<p>Степанова Л.В. Методика трудового навчання в початкових класах: навчально-методичні матеріали. – Ч.2. / Л.В. Степанова – Івано-Франківськ, 2008 – 90 с. Хімчук Л.І Дидактичні матеріали для занять з трудового навчання у початковій школі / Л.І.Хімчук – Івано-Франківськ. «Ярина»,2016.-136с. Хорунжий В.І. Практикум в навчальних майстернях з методикою трудового навчання./ В.І. Хорунжий– Тернопіль. : Астон, 2012.</p>	Опрацювання теоретичних питань, виготовлення виробів (8 годин)	Максимальна оцінка - 5	два тижні
<p>Тема 4. Конструювання виробів з різних матеріалів.</p>	практичне	<p>Степанова Л.В. Методика трудового навчання в початкових класах: навчально-методичні матеріали. – Ч.2. / Л.В. Степанова – Івано-Франківськ, 2008 – 90 с. Хімчук Л.І Дидактичні матеріали для занять з трудового навчання у початковій школі / Л.І.Хімчук – Івано-Франківськ. «Ярина»,2016.-136с. Хорунжий В.І.</p>	Опрацювання теоретичних питань, виготовлення виробів (10 годин)	Максимальна оцінка - 5	два тижні

		Практикум в навчальних майстернях з методикою трудового навчання./ В.І. Хорунжий– Тернопіль. : Астон, 2012.			
Тема 5. Технічне моделювання і конструювання виробів.	практичне	Степанова Л.В. Методика трудового навчання в початкових класах: навчально-методичні матеріали. – Ч.2. / Л.В. Степанова – Івано-Франківськ, 2008 – 90 с. Хімчук Л.І. Дидактичні матеріали для занять з трудового навчання у початковій школі / Л.І.Хімчук – Івано-Франківськ. «Ярина»,2016.-136с. Хорунжий В.І. Практикум в навчальних майстернях з методикою трудового навчання./ В.І. Хорунжий– Тернопіль. : Астон, 2012.	Опрацювання теоретичних питань, виготовлення виробів (10 годин)	Максимальна оцінка - 5	два тижні

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Екзамен, максимальна оцінка – 100 балів. Оцінка включає 50 балів за написання письмового екзамену та 50 балів: оцінки за практичні заняття (40 балів) і контрольну роботу та самостійну роботу (по 5 балів).
Вимоги до письмової роботи	Контрольна робота, що складається з п'яти теоретичних пошукових завдань.
Практичні заняття	Максимальна оцінка –40 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 60 % завдань

7. Політика курсу

Пропущені лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове, контролюється тестовими завданнями.

Лекційні матеріали а також додаткові ресурси для засвоєння змісту курсу є доступними на сайті дистанційної освіти за поданим вище посиланням.

Відвідування студентами практичних занять є обов'язковим. Якщо студент пропустив практичне заняття, необхідно опрацювати теоретичний матеріал з теми і виконати всі практичні завдання, які виконувалися на цьому занятті, та отримати відповідну оцінку.

Обов'язковим є написання контрольної роботи та виконання самостійної роботи. Неприпустимий плагіат у контрольній роботі та списування на іспиті.

Контактні дані для онлайн допомоги та консультування вказані у загальній інформації до силабусу.

8. Рекомендована література

Веремійчик І.М. Методика трудового навчання в початкових класах. Тернопіль, 2007.

Державний стандарт початкової освіти. Прийняття від 21 лютого 2018 р. № 87. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>

Закон України Про освіту. Прийняття від 05.09.2017 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи : монографія / за ред. П. Ю. Сауха. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. 444 с.

Концепція Нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>

Михайлишин Р. Метод проектів у початковій школі як педагогічна технологія. *Вісник Львівського університету. Серія педагогічна.* 2016. Вип. 30. С. 43–53.

Нова українська школа: poradnik dla vchytela / Під заг. ред. Бібік Н. М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.

Степанова Л.В. Методика трудового навчання в початкових класах: навчально-методичні матеріали. Ч.1. Івано-Франківськ, 2007. 80 с.
Степанова Л.В. Методика трудового навчання в початкових класах: навчально-методичні матеріали. Ч.2. Івано-Франківськ, 2008. 90 с.
Хімчук Л.І. Дидактичні матеріали для занять з трудового навчання у початковій школі / Л.І.Хімчук – Івано-Франківськ. «Ярина», 2016. 136с.
Хорунжий В.І. Практикум в навчальних майстернях з методикою трудового навчання. Тернопіль. : Астон, 2012.

Бабельська Л.В.

Хімчук Л.І.

